

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма курсу
«Хорове мистецтво.
Профільна середня освіта. Основний / Поглиблений рівень»
для закладів загальної середньої освіти

(авт. Гринишина Л. М., Софроній З. В., Івасюк О. М.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2026 року № 761)

2026

ВСТУПНА ЧАСТИНА

У старшокласників уже є чималий заділ командної роботи – спортивні змагання, волонтерська діяльність, екскурсії, культурні заходи. Щодо останньої позиції, – то саме хоровий спів є чинником, який об'єднує школярів у досягненні гармонійного звучання, під час якого кожен чує себе і відчуває тих, хто поряд, налаштований на максимальний результат, адже кожен виконавець – у центрі уваги.

Хор – це єдність у виконанні важливої суголосної творчої задачі. Участь у хоровому колективі вимагає організаційної чіткості, налаштування, виконання як власної хорової партії, так і суголосся з усім колективом та керівником. Сьогодні це співзвучно із роботою військового підрозділу, де у кожного вояка є своє чітке завдання, яке вимагає безумовної координації з побратимами.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» визначає орієнтовну послідовність очікуваних результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі, зміст курсу «Хорове мистецтво» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту. Модельна програма навчального предмета «Хорове мистецтво» розроблена як складова мистецької освітньої галузі та спрямована на цілісний розвиток особистості старшокласника засобами колективного музичного виконавства та поглиблює зміст інтегрованого навчального курсу «Мистецтво». Модельна навчальна програма реалізує частину обов'язкових результатів навчання для основного рівня та частину для поглибленого рівня навчання у мистецькій галузі з урахуванням всіх ключових компетентностей галузі, що дає змогу гнучкого та адаптативного використання програми. Авторська концепція програми ґрунтується на розумінні особливостей вивчення хорового мистецтва як поєднання музичної культури, слова, сценічної дії, емоційного досвіду та комунікації. Хоровий спів розглядається і як форма музично-виконавської практики, і як засіб формування особистості, розвитку духовності та національної ідентичності. У контексті старшої школи предмет набуває значення простору для усвідомленого мистецького самовираження та інтеграції мистецького досвіду з іншими сферами життєдіяльності людини.

Програма призначена для викладання як вибіркового освітній компонент, що фінансується з державного бюджету (без урахування поділу на групи), яка може бути визначена закладом освіти в межах зазначеного показника для відповідного 10 або 11 року навчання основного або поглибленого рівня профільної середньої освіти та спрямована на формування в здобувачів освіти глибокого, усвідомленого й особистісно значущого розуміння мистецтва як універсальної мови культури. Обсяг навчального навантаження визначається закладом освіти з урахуванням освітніх

потреб здобувачів освіти та може становити від мінімальної кількості – 1 година до максимальної кількості – 2 години на тиждень.

Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту профільної середньої освіти¹, ідеї концепції «Нова українська школа»².

Модельна навчальна програма спрямована на реалізацію мети профільної середньої освіти, яка передбачає розвиток особистості здобувачів освіти, утвердження національної та громадянської ідентичності, формування компетентностей для їх самостійності, відповідальності та активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до державних символів і державної мови, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації.

Відповідно до мети мистецької освітньої галузі та мети профільної середньої освіти, **метою** курсу «Хорове мистецтво» для 10 або 11 класу є цілісний розвиток особистості здобувача освіти через занурення у хорове мистецтво як унікальну форму колективної творчості; поціновування та популяризація національних форм хорового мистецтва як відображення духовного світу українського народу; усвідомлення ролі хорового виконавства в утвердженні та поширенні українських суспільно-державних (національних) цінностей; виховання активної громадянської позиції та усвідомлення власної української національної та громадянської ідентичності через участь у культурно-мистецькому житті; формування готовності до самостійного і відповідального вибору подальшого освітнього та творчого шляху.

Мета курсу «Хорове мистецтво» реалізується в таких завданнях:

- поглиблення духовного світу учнів через хоровий спів, формування зрілого емоційно-ціннісного ставлення до музичного мистецтва;
- формування поваги до національної музичної спадщини, традицій української вокально–хорової школи та усвідомлення її місця у світовому мистецькому просторі; виховання патріотизму через пропагування української хорової музики;
- розвиток вокально–хорових навичок та виконавської майстерності;
- формування досвіду відповідального лідерства та самоорганізації в хоровому колективі;
- формування культурної емпатії, високого рівня естетичного сприймання та здатності до глибокого розуміння музики

¹ Державний стандарт профільної середньої освіти від 25 липня 2024 р. № 851. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/66a/3b9/644/66a3b96443c48380633931.pdf>

² Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>.

як універсальної мови міжкультурної комунікації.

Модельна навчальна програма забезпечує поглиблення й систематизацію знань, умінь і ціннісних орієнтацій учнів у сфері музичного мистецтва через провідний вид діяльності – колективний спів. Модельна навчальна програма ґрунтується на **ціннісних орієнтирах**, визначених Державним стандартом профільної середньої освіти та охоплює формування **наскрізних** в усіх ключових компетентностях **умінь**: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично і системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» спрямована на реалізацію компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі, зокрема на формування визначених Державним стандартом профільної середньої освіти ключових компетентностей через практичне оволодіння вокально–хоровою майстерністю.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» спрямована на формування визначених у Державному стандарті **умінь** з мистецької освітньої галузі, які передбачають, що учень / учениця: пізнає різні види мистецтва, виявляє художнє мислення; здійснює художньо–творчу діяльність і культурно–мистецьку комунікацію; набуває емоційного досвіду, розвиває естетичне ставлення до мистецтва та життя.

Структура модельної програми

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» розроблена відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти України, має чітку структуру, охоплює навчання на вибір учителя у 10 або 11 класі. У програмі особлива увага приділяється українській хоровій традиції в її історичному розвитку, а також осмисленню місця української хорової музики у світовому культурному контексті.

Програма інтегрує теоретичні знання, практичні вміння, творчу діяльність та оцінювання, забезпечуючи цілісний підхід до навчання на профільному рівні. Програма поділена на два семестри та складається з дев'яти тематичних розділів, кожен з яких включає:

1. **Очікувані результати навчання** – чітко визначені, ті, які учні мають здобути, позначені кодами, наприклад, [12 МИО 1.1.1–1], що відповідають Державному стандарту профільної освіти.
2. **Пропонований зміст курсу** – теоретичні та практичні аспекти, які розкривають тему, включаючи підрозділи: *теоретична частина, хорова техніка, словник термінів, рекомендований репертуар*.
3. **Види навчальної діяльності** – для досягнення очікуваних результатів навчання модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» пропонує різноманітні види діяльності учнів, які сприяють розвитку музично–пізнавальної діяльності, сприймання та інтерпретації хорових творів, їх розучування та виконання, виконавську імпровізацію тощо.

Учні залучаються до слухання й аналізу хорових творів, зокрема у виконанні відомих професійних колективів, обговорюють художньо–образний зміст творів, порівнюють різні виконавські інтерпретації.

Підрозділи змісту програми «Хорове мистецтво» Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» вирізняється інтегративним підходом до організації змісту навчання на профільному рівні, що відображається в структурі її підрозділів: *теоретична частина, хорова техніка, словник термінів, рекомендований репертуар*. **Теоретична частина** не обмежується передачею знань про хорове мистецтво, а пов'язує їх із ширшим культурним та професійним контекстом, включаючи зв'язки між мистецтвом і життям, синтез мистецтв (музика, танець, театр) та сучасні тенденції хорового виконавства. Це дозволяє учням не лише засвоювати інформацію, а й розуміти її значення в історичному, сучасному та професійному контексті, готуватися до можливого продовження навчання у сфері музичного мистецтва. **Хорова техніка** передбачає високий рівень володіння вокально-хоровими навичками, роботу над хоровими партитурами, розвиток майстерності виконання. **Словник термінів** формує в учнів розуміння професійної термінології хорового мистецтва.

Програма акцентує на активній участі учнів у виконанні хорових творів, що включає розспівування, вправи, розучування репертуару, концертно–виконавську діяльність. Ці заняття спрямовані на розвиток техніки співу (інтонація, дикція, звуковедення, ансамблевий спів) і передбачають роботу в різних форматах: соло, в парах, тріо чи групах.

Тематична структура модельної навчальної програми «Хорове мистецтво»

Тема року	Теми розділів
Хорове мистецтво України	Різновиди хорового виконавства
	Зародження професійного хорового мистецтва
	Класичний хоровий концерт
	Хорове мистецтво у творчості професійних українських композиторів
	Хорова мініатюра

	Хорова пісня як особливий вид колективного виконавства
	Хорова музика у творчості сучасних композиторів
	Сучасні тенденції хорового мистецтва
	Українська хорова музика в контексті світової культури

Способи реалізації програми. Реалізація програми здійснюється через поєднання теоретичної підготовки та системної практики хорового співу; інтеграцію музично–теоретичного аналізу з концертно–виконавською практикою; застосування цифрових технологій (аудіозапис, відеоаналіз виконання, мультимедійні проєкти); участь у мистецьких заходах, фестивалях, творчих проєктах. Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» може реалізовуватися в очному форматі навчання. Програма свідомо вибудована з урахуванням цієї варіативності: практична компонента – розспівування, робота над хоровими партитурами, ансамблевий спів, хоровий практикум – залишається пріоритетною за будь-якого формату, натомість теоретична легко адаптується до дистанційних і змішаних умов із збереженням повноцінного компетентнісного результату.

Особливості організації освітнього процесу. Освітній процес у курсі «Хорове мистецтво» організовується за поетапною логікою репетиційно-концертної діяльності, яка є природною для хорового мистецтва і принципово відрізняє цей предмет від інших навчальних курсів. Кожне заняття є одночасно уроком і репетицією: воно поєднує розспівування та вокально–хорові вправи, роботу над новим або вивченим репертуаром, теоретичний чи аналітичний блок і – за потреби – елементи концертної підготовки. Такий ритм забезпечує наступність між пізнанням і практикою, між технічним удосконаленням і художньою інтерпретацією.

Хорове мистецтво є за своєю природою колективним видом творчості, тому організація освітнього процесу передбачає тісне поєднання групової та індивідуальної роботи. Учні навчаються чути і коригувати власний голос у загальному хоровому звучанні, брати на себе відповідальність за точність партії і водночас підпорядковувати індивідуальний звук ансамблевому цілому. Поряд із хоровою практикою передбачається робота в малих групах (партіях, ансамблях солістів), а також індивідуальні завдання – особливо у контексті дослідницьких і медіапроєктів або підготовки до сольного виступу.

Організація навчального року підпорядковується семестровому плану репетицій з концертною кульмінацією: протягом навчального року організовується публічний виступ – або в рамках шкільного заходу, або у форматі відкритого

концерту, запису або медіапрезентації. Підготовка до виступу структурує роботу протягом семестру. Участь у зовнішніх фестивалях і конкурсах розглядається як природне продовження навчальної роботи та важливий чинник мотивації і соціалізації учнів. Значне місце в організації освітнього процесу посідає проєктна діяльність, яка може реалізовуватися як у рамках одного заняття, так і впродовж кількох тижнів. Учні розробляють концертні програми з анотаціями, досліджують біографії та стильові особливості творчості композиторів, аналізують інтерпретації одного твору різними колективами, знімають і монтують відео виступів, створюють медіабуклети та рецензії.

Основна частина
Програма

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
Тема 1. Різновиди хорового виконавства.		
<p>Добирає мистецькі тексти з використанням ключових слів/дескрипторів (автор, назва, дата, посилання) [12 МИО 1.1.1-1];</p> <p>визначає, пояснює національну специфіку явищ мистецтва культурних регіонів світу і діалогу культур [12 МИО 1.2.1-2 П];</p> <p>зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини [12 МИО 1.2.2-1];</p> <p>визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П];</p>	<p>Види і типи хорів. Народний, академічний, естрадний хор. Хорові колективи за професійним спрямуванням. Фольклор - джерело хорового мистецтва.</p> <p>Хорова техніка Формування співацької постави, робота над хоровим унісоном, диханням, звукоутворенням, навичками співу в різних регістрах. Правила охорони та гігієни співацького голосу.</p> <p>Словник термінів Хор, тип хору, вид хору, народний, академічний, естрадний хор, професійний, аматорський. Хоровий унісон, діапазон, регістр.</p>	<p>Дихальні та вокально-артикуляційні вправи. Вправи на відчуття резонаторів. Дотримання правил гігієни та збереження співацького голосу. Розспівування. Сприймання й інтерпретація музичних творів у виконанні різних хорових колективів. Дослідження типів хорів, хорових голосів і розташування хорових груп у хорі. Музично-виконавський аналіз виступів різних видів хорових колективів. Розучування хорового репертуару Робота над звукоутворенням, диханням, інтонацією, хоровим унісоном</p>

<p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва</p> <p>[12 МИО 2.2.1 -1];</p> <p>характеризує і порівнює вираження емоцій у творах різних видів мистецтва (музичне, візуальне, сценічне, екранне тощо)</p> <p>[12 МИО 3.1.1-1];</p> <p>використовує мистецтво для регуляції власного емоційного стану</p> <p>[12 МИО 3.1.2-1].</p>	<p>Рекомендований репертуар Обробки та аранжування українських народних пісень*</p>	<p>Самооцінювання власного виконання.</p>
<p>Тема 2. Зародження професійного хорового мистецтва</p>		
<p>Самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду</p> <p>[12 МИО 1.2.1-1 П];</p> <p>формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності</p>	<p>Візантійська традиція одноголосного знаменного розспіву в Україні. Григоріанський хорал як основа хорового співу в католицизмі. Партесний спів. Форми хорового багатоголосся. Микола Дилецький - основоположник хорового багатоголосся.</p> <p>Хорова техніка</p>	<p>Дихальні та вокально-артикуляційні вправи. Вправи на відчуття резонаторів. Розспівування. Робота над хоровим ансамблем (ритмічним, мелодичним, тембральний). Формування навичок пофразового та ланцюгового дихання.</p>

<p>відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П];</p> <p>визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П];</p> <p>використовує різні джерела інформації та комунікації у мистецькій діяльності, створює і поширює медіатексти [12 МИО 2.3.1-1];</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування [12 МИО 2.4.1-1];</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П].</p>	<p>Октавний унісон, хоровий ансамбль (ритмічний, мелодичний, тембральний), пофразове і ланцюгове дихання.</p> <p>Словник термінів Знаменний розспів, григоріанський хорал, партесний спів. Хорова партія. Класифікація голосів у юнацькому хорі. Правила хорового ансамблю. Види хорового дихання.</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові твори епохи Середньовіччя, Ренесансу, Бароко на вибір вчителя.</p>	<p>Сприймання й інтерпретація музичних творів різних жанрів і епох. Музично-виконавський аналіз виступів різних видів хорових колективів. Розучування хорового репертуару. Робота над звукоутворенням, диханням, інтонацією, хоровим унісоном, ансамблем. Самооцінювання власного виконання.</p>
<p>Тема 3. Класичний хоровий концерт.</p>		
<p>Самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі</p>	<p>Хоровий концерт та особливості його будови.</p>	<p>Розспівування. Вокально-хорові вправи.</p>

<p>тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П];</p> <p>здійснює взаємодопомогу, дотримується принципів толерантності [12 МИО 2.2.1-2];</p> <p>визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П];</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-2];</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини, пояснює свою позицію [12 МИО 3.2.1-1];</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві [12 МИО 3.2.2-1].</p>	<p>Зразки хорового концерту у творчості Максима Березовського. Артемій Ведель — композитор духовної глибини та трагічної долі. Народнопісенні джерела хорової творчості Дмитра Бортнянського.</p> <p>Хорова техніка Стрій. Кантілена. Ланцюгове дихання.</p> <p>Словник термінів Хорове багатоголосся, хоровий концерт як музична форма, принцип контрасту.</p> <p>Рекомендований репертуар Духовний твір на вибір вчителя (М. Лисенко. Молитва за Україну «Боже великий єдиний»)</p>	<p>Вправи для формування ланцюгового дихання. Робота над хоровим ансамблем і строем. Розучування та виконання хорового репертуару. Робота над художнім виконанням вивчених творів. Сприймання й інтерпретація духовних музичних творів. Музично-виконавський аналіз виступів відомих хорових колективів. Самооцінювання власного виконання.</p>
--	---	---

Тема 4. Хорове мистецтво у творчості професійних українських композиторів

<p>Використовує джерела мистецької інформації з урахуванням принципів доброчесності, виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 1.1.1-2];</p> <p>декодує/аналізує, характеризує, узагальнює мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1];</p> <p>планує мистецьку самоосвіту [12 МИО 1.2.2-2];</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва [12 МИО 2.2.1 -1];</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П];</p>	<p>Хорова музика у творчості Миколи Лисенка. Обробка народної пісні. Роль хору в опері. Дитячі опери Миколи Лисенка. Хорова кантата. М. Лисенко, Д. Січинський, Л. Ревуцький. Духовна музика професійних українських композиторів.</p> <p>Хорова техніка Навички виразного співу: штрих, темп, динаміка. Сценічна культура.</p> <p>Словник термінів Опера, кантата, ораторія. Штрихи, темпи, динаміка (рухома, стала).</p> <p>Рекомендований репертуар Обробки народних пісень у сучасному аранжуванні</p>	<p>Розспівування. Вокально-хорові вправи. Робота над звуковеденням, динамікою, темпом. Робота над хоровим ансамблем і строем. Розучування та виконання хорового репертуару. Робота над художнім виконанням вивчених творів. Сприймання й інтерпретація хорових творів великої форми. Музично-виконавський аналіз сцен з опер, фрагментів кантат та ораторій. Самооцінювання власного виконання.</p>
---	--	---

<p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини, пояснює свою позицію</p> <p>[12 МИО 3.2.1-1];</p> <p>визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації)</p> <p>[12 МИО 3.2.2-1 П].</p>		
<p>II семестр</p>		
<p>Тема 5. Хорова мініатюра</p>		
<p>Добирає мистецькі тексти з використанням ключових слів/дескрипторів (автор, назва, дата, посилання)</p> <p>[12 МИО 1.1.1-1];</p> <p>самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду</p> <p>[12 МИО 1.2.1-1 П];</p>	<p>Хорові картини в творчості М.Леонтовича. Творчість К. Стеценка: між традицією і новаторством.</p> <p>Хорова спадщина Ф. Колесси. Б. Лятошинський - майстер хорової мініатюри.</p> <p>Хорова техніка</p> <p>Навички виразного співу: дикція, артикуляція. Вокалізація. Речитатив. Сценічна культура.</p>	<p>Розспівування.</p> <p>Вокально-хорові вправи.</p> <p>Робота над звуковеденням, дикцією, артикуляцією, темпом.</p> <p>Робота над хоровим ансамблем, мелодичним і гармонічним строем.</p> <p>Розучування та виконання хорового репертуару.</p> <p>Робота над художнім виконанням вивчених творів.</p> <p>Сприймання й інтерпретація хорових мініатюр.</p>

<p>формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації</p> <p>[12 МИО 2.1.1-1 П];</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва</p> <p>[12 МИО 2.2.1 -1];</p> <p>експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації</p> <p>[12 МИО 2.4.1-2 П];</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан</p> <p>[12 МИО 3.1.1-2];</p> <p>використовує мистецтво для регуляції власного емоційного стану</p> <p>[12 МИО 3.1.2-1].</p>	<p>Словник термінів Хорова мініатюра. Речитатив. Вокалізація. Сценічне мовлення.</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові мініатюри українських сучасних композиторів на вибір вчителя.</p>	<p>Музично-виконавський аналіз відомих хорових творів українських композиторів. Самооцінювання власного виконання.</p>
--	---	--

Тема 6. Хорова пісня як особливий вид колективного виконавства.

<p>Самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П];</p> <p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї [12 МИО 2.1.1-1];</p> <p>здійснює взаємодопомогу, дотримується принципів толерантності [12 МИО 2.2.1-2];</p> <p>використовує різні джерела інформації та комунікації у мистецькій діяльності, створює і поширює медіатексти [12 МИО 2.3.1-1]</p> <p>виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 2.3.1 -2];</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування,</p>	<p>Пісенна творчість П.Майбороди. Олександр Білаш - композитор-пісняр. Джазові мотиви Мирослава Скорика. Володимир Івасюк - автор музики, яка об'єднує українців.</p> <p>Хорова техніка Практичне застосування засобів музичної виразовості у відтворенні художнього образу. Культура публічного сценічного виступу.</p> <p>Словник термінів Естрадна пісня. Музична будова. Публічний виступ на сцені.</p> <p>Рекомендований репертуар Популярні естрадні пісні українських композиторів на вибір вчителя</p>	<p>Розспівування. Вокально-хорові вправи. Робота над звуковеденням, дикцією, темпом, динамікою. Робота над хорovým ансамблем і строем. Розучування та виконання хорového репертуару. Робота над художнім виконанням вивчених творів. Сприймання й інтерпретація популярних естрадних пісень українських композиторів. Музично-виконавський аналіз популярних естрадних пісень українських композиторів. Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.</p>
---	---	--

<p>зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт</p> <p>[12 МИО 2.4.1-1 П];</p> <p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій</p> <p>[12 МИО 2.4.1-2];</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію</p> <p>[12 МИО 3.2.1-1 П].</p>		
<p>Тема 7. Хорова музика у творчості сучасних композиторів</p>		
<p>Використовує джерела мистецької інформації з урахуванням принципів доброчесності, виявляє культуру використання авторського права</p> <p>[12 МИО 1.1.1-2];</p> <p>самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі</p>	<p>Стилістичні особливості музичної мови Лесі Дичко.</p> <p>Духовність і національна ідентичність у творах Ганни Гаврилець.</p> <p>Сучасне бачення хорового виконавства у творчості Ірини Алексійчук.</p> <p>Творчість регіональних сучасних композиторів.</p>	<p>Розспівування.</p> <p>Вокально-хорові вправи.</p> <p>Робота над звукоутворенням, звуковеденням, дикцією, темпом, динамікою.</p> <p>Робота над хоровим ансамблем і строем.</p> <p>Робота над ритмічним супроводом.</p> <p>Поєднання хорового співу та перкусійного супроводу.</p>

<p>тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П];</p> <p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї [12 МИО 2.1.1-1];</p> <p>здійснює взаємодопомогу, дотримується принципів толерантності [12 МИО 2.2.1-2];</p> <p>виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 2.3.1 -2];</p> <p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій [12 МИО 2.4.1-2];</p> <p>характеризує наявність естетичної складової у різних професіях [12 МИО 2.4.2 -1];</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької</p>	<p>Хорова техніка Засоби і прийоми виразовості в сучасній хорovій музиці: використання новітніх способів звуковидобування (шепіт, сміх, вигук, крик, спів закритим ротом та інше), перкусія.</p> <p>Словник термінів Перкусія. Морморандо. Глісандо. Форсований звук. Фальцет.</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові твори із використанням новітніх способів і прийомів звуковидобування та перкусії на вибір вчителя</p>	<p>Розучування та виконання хорового репертуару. Робота над художнім виконанням вивчених творів. Сприймання й інтерпретація творів з використанням новітніх способів хорового виконання. Музично-виконавський аналіз новітніх способів хорового виконання. Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.</p>
--	--	---

<p>діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П].</p>		
<p>Тема 8. Сучасні тенденції хорового мистецтва</p>		
<p>Визначає, пояснює національну специфіку явищ мистецтва культурних регіонів світу і діалогу культур [12 МИО 1.2.1-2 П]; зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини [12 МИО 1.2.2-1]; ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П]; використовує мистецтво для регуляції власного емоційного стану [12 МИО 3.1.2-1];</p>	<p>Провідні хорові колективи України. Сучасні хорові формації. Хорові-шоу. Хоровий театр. Віртуальний хор.</p> <p>Хорова техніка Художній образ і його сценічне втілення через засоби і прийоми музичної виразовості. Сценічна дія.</p> <p>Словник термінів Хорова формація. Хорове шоу. Хоровий театр. Віртуальний хор.</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові твори із використанням сценічних рухів на вибір вчителя</p>	<p>Розспівування. Вокально-хорові вправи. Робота над звуковеденням, дикцією, темпом, динамікою. Робота над хоровим ансамблем і строем. Розучування та виконання хорового репертуару. Робота над художнім виконанням вивчених творів. Сприймання й інтерпретація творів з елементами театральної дії сучасних митців. Музично-виконавський аналіз драматургії розвитку хорових творів. Робота над сценічним рухом. Поєднання сценічних рухів з хоровим співом. Театралізація пісні. Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.</p>

<p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію</p> <p>[12 МИО 3.2.1-1 П];</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві</p> <p>[12 МИО 3.2.2-1].</p>		
<p>Тема 9. Українська хорова музика в контексті світової культури</p>		
<p>Зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини</p> <p>[12 МИО 1.2.2-1];</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва</p> <p>[12 МИО 2.2.1 -1];</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт</p> <p>[12 МИО 2.4.1-1 П];</p>	<p>Олександр Кошиць — посол української хорової пісні.</p> <p>Визнання українських хорових колективів на міжнародних фестивалях.</p> <p>Хорові діячі української діаспори.</p> <p>Відомі хорові колективи української діаспори.</p> <p>Хорова техніка</p> <p>Формування сценічної культури, витримки й виконавської надійності. Розвиток артистичних умінь. Репетиція. Правила підготовки до концертного виступу.</p>	<p>Розспівування.</p> <p>Вокально-хорові вправи.</p> <p>Робота над звуковеденням, дикцією, темпом, динамікою.</p> <p>Робота над хоровим ансамблем і строем.</p> <p>Розучування та виконання хорового репертуару.</p> <p>Робота над художнім виконанням вивчених творів.</p> <p>Сприймання й інтерпретація творів у виконанні всесвітньо відомих українських хорових колективів.</p>

<p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій</p> <p>[12 МИО 2.4.1-2];</p> <p>характеризує наявність естетичної складової у різних професіях</p> <p>[12 МИО 2.4.2 -1];</p> <p>характеризує і порівнює вираження емоцій у творах різних видів мистецтва (музичне, візуальне, сценічне, екранне тощо)</p> <p>[12 МИО 3.1.1-1];</p> <p>визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації)</p> <p>[12 МИО 3.2.2-1 П].</p>	<p>Словник термінів Репетиція. Артистичність. Концерт, конкурс, фестиваль.</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові твори з репертуару хорового колективу на вибір вчителя.</p>	<p>Музично-виконавський аналіз хорових творів композиторів української діаспори. Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання. Колективний аналіз і оцінювання відеозапису концертного виступу. Спільне створення проєкту «Наш хор – наші досягнення». Аналіз власного прогресу та командної роботи.</p>
---	---	---

Прикінцева частина

Навчальний предмет «Хорове мистецтво» є практико-орієнтованим курсом, розрахований на 1-річний цикл навчання та спрямований на формування у здобувачів освіти системи поглиблених знань про хорове мистецтво, розвиток вокально-хорових навичок і виконавської майстерності.

Основні особливості курсу полягають у таких взаємопов'язаних характеристиках:

Інтегративність виявляється у поєднанні теоретичних знань з історії та теорії хорового виконавства, практичних вокально-хорових навичок, творчих і дослідницьких завдань із іншими видами мистецтва - танцем, театром, візуальним та медіамистецтвом. **Практична спрямованість** реалізується через акцент на активній участі учнів у виконанні хорових творів різних стилів і жанрів, роботі над хоровими партитурами, репетиційній і концертно-виконавській практиці, створенні концертних програм та участі у фестивалях і конкурсах. **Національна та культурна ідентичність** забезпечується через вивчення української хорової традиції. **Творчий підхід** реалізується через стимулювання креативності в розробці власних інтерпретацій, участь у дослідницьких і медіапроектах, запис і монтаж хорових виступів, взаємодію з форматами віртуального хору.

Реалізація програми передбачає використання сучасних методичних підходів, що поєднують традиції української хорової педагогіки з інноваційними освітніми технологіями.

Методи й технології навчання

Для реалізації мети та завдань курсу «Хорове мистецтво» на профільному рівні застосовуються різноманітні методи й технології навчання, які забезпечують ефективне засвоєння матеріалу, розвиток творчого потенціалу та стійку мотивацію учнів до виконавської діяльності. Основою є компетентнісний підхід, який забезпечує практичну спрямованість навчання та орієнтацію на особистісний розвиток учня. Водночас застосовуються дидактичні, мотиваційні методи, що стимулюють творче мислення й самостійність. Методи навчання охоплюють вокально-хорову практику, пояснення і показ, інтерактивні форми роботи, використання цифрових ресурсів та мультимедійних матеріалів. Поєднання традиційних репетиційних форм із сучасними технологіями створює динамічний і мотиваційний освітній простір. *Дидактичні методи* охоплюють аналіз, узагальнення; репродуктивні методи (цільове повторення і закріплення виконавських прийомів). *Мотиваційні методи* включають створення ситуації успіху в репетиційній і концертній діяльності, оцінювання з наголосом на зростанні майстерності, заохочення до участі у конкурсах, фестивалях і медіапроектах. *Практичні методи* передбачають активне слухання і аналіз хорових творів; наслідування (відпрацювання вокально-хорових прийомів за зразком диригента або запису); художнє вправління (розспівки, вокально-хорові вправи, дихальна гімнастика, ритмо-пластичні завдання); роботу над хоровими партіями в різних виконавських складах. *Інформаційні методи* включають використання аудіо- та відеозаписів визначних хорових

колективів для слухового аналізу й еталонного зіставлення; відеофіксацію власних репетицій і виступів для самоаналізу та рефлексії; застосування інтернет-ресурсів, нотних баз даних і технологій штучного інтелекту для пошуку партитур, аудіоматеріалів та методичних розробок; роботу з цифровими платформами для запису і монтажу хорових треків.

Серед **технологій навчання**, які становлять методичну основу курсу на профільному рівні, пріоритетними є особистісно орієнтоване навчання (врахування індивідуального тембру, діапазону, виконавського досвіду та інтересів кожного учня); розвивальне навчання (стимулювання пізнавальної активності, самостійності мислення, здатності до обґрунтованих художніх рішень); технологія розвитку критичного мислення (аналіз і порівняльна оцінка хорових інтерпретацій, аргументування власної виконавської позиції); інтерактивне навчання (залучення учнів до активної взаємодії у виконавському та аналітичному процесі); проєктне навчання (підготовка концертних і медіапрограм, дослідницьких презентацій, афіш, буклетів); інформаційні технології (використання цифрових інструментів для аналізу, запису, монтажу та презентації творчих продуктів); здоров'язбережувальні технології (дихальна гімнастика, вокальна гігієна, правильна постава, створення психологічно комфортного освітнього середовища).

Орієнтовні ресурси для досягнення мети та перелік обладнання

Для повноцінної реалізації мети та завдань програми «Хорове мистецтво» заняття рекомендується проводити у спеціалізованому кабінеті музичного мистецтва, який має бути облаштований для забезпечення якісного хорового співу, роботи з партитурами та застосування сучасних цифрових технологій. Матеріально-технічне забезпечення має сприяти якісній організації репетиційного процесу та концертної діяльності.

До основного обладнання відносяться: акустичне або цифрове піаніно (синтезатор) з педаллю для акомпанементу і розспівувань; якісна звуковідтворювальна система (акустичні колонки, підсилювач) для прослуховування записів; ноутбук або стаціонарний комп'ютер із програмним забезпеченням для роботи з нотами; проєктор і екран (або інтерактивна дошка) для демонстрації партитур, відеозаписів та навчальних матеріалів; фліпчарт або магнітна дошка для роботи з ритмічними і теоретичними схемами тощо.

До **навчально-методичного забезпечення** належать: хрестоматії та збірники хорових партитур; збірники вокально-хорових вправ і розспівок для старшого шкільного віку; методичні посібники з хорового диригування; записи виступів провідних хорових колективів України та світу (Національна заслужена академічна хорова капела України «Думка», Київський камерний хор, Хор хлопчиків і юнаків Національної філармонії, та ін.); онлайн-ресурси та нотні бази даних; доступ до платформ для дистанційного навчання.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Орієнтирами для оцінювання є очікувані результати навчання, визначені програмою відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів / учениць є

формувальне та підсумкове. Формувальне оцінювання є основним видом оцінювання у курсі «Хорове мистецтво» і здійснюється систематично впродовж навчального року. Воно спрямоване на підтримку особистісного й виконавського зростання учнів, своєчасне виявлення труднощів і коригування навчального процесу, розвиток здатності до самоаналізу. Формувальне оцінювання здійснюється через надання розгорнутого зворотного зв'язку вчителем під час репетицій; через самооцінювання, коли учні аналізують власний прогрес, якість виконання і динаміку розвитку вокально-хорових навичок; через взаємооцінювання, коли учні оцінюють виконання однокласників за спільно визначеними критеріями, обґрунтовуючи свої спостереження; через мотиваційне оцінювання – підкреслення сильних сторін, заохочення до вдосконалення, відзначення творчих ініціатив. Підсумкове оцінювання здійснюється за результатами концертно-виконавської та проєктної діяльності учнів і передбачає такі форми: участь у концертних виступах; презентація творчих і дослідницьких проєктів (концертна програма, анотований збірник хорових творів, медіапроєкт, буклет); демонстрація вокально-хорових навичок (ансамблева злагодженість, сценічна культура). Інструментами оцінювання слугують: спостереження вчителя за роботою учнів на заняттях і репетиціях; аналіз відеозаписів виступів і репетицій; рефлексивні записи учнів (щоденник хориста, усні або письмові відповіді на запитання про власний прогрес, враження від творів).

Участь у шкільному хорі має кілька позитивних аспектів. Перш за все, це музична грамотність, розвиток естетичних смаків. Це і праця загалом на престиж школи, її рейтинг у громадсько-суспільному житті. А ще – це згуртованість колективу, робота на спільну ідею, на дружнє і водночас гармонійне звучання, це ази роботи у громадському секторі, які дуже знадобляться у дорослому житті. Таким чином, програма «Хорове мистецтво» утверджує хор як простір гармонії особистості й колективу, як форму збереження традиції та відкритості до сучасності, як шлях духовного розвитку та творчого самовираження молодшої людини в культурному просторі України і світу.

Список використаної літератури

1. Закон України про освіту (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Державний стандарт профільної середньої освіти від 25 липня 2024 р. № 851. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/66a/3b9/644/66a3b96443c48380633931.pdf>
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Освіта для життя. Концептуальні засади мистецької освітньої галузі. URL: <https://educationforlife.mon.gov.ua/osvitnia-haluz/mystetska/>Про схвалення Концепції реалізації

- державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80> .
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80> .
 6. Типова освітня програма для 10-12 класів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням. URL: <https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/2025/06/25/top-dlya-10-12-kl-zzso-yakizabezp-zdob-prof-osvity-25-06-2025-1.pdf>
 7. Доронюк В., Зваричук Ж. Шкільне хорознавство: Навчальний посібник для викладачів і студентів музичних факультетів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. 336 с. <http://194.44.152.155/elib/local/pv/2932.pdf>
 8. Бермес І. Український хоровий спів як соціокультурне явище. Дрогобич : Посвіт, 2013. 432 с.
 9. Бурбан М. Українські хори та диригенти : монографія. Дрогобич : Посвіт, 2007. 672 с.
 10. Великий Співанник «Червоної Калини» : зб. пісень стрілецьких, історичних (козацьких), побутових, обрядових, жартівливих в опрацьованні для хорів – мішаного, мужеського й жіночого а capella / ред. З. Лисько. Львів : Вид. Кооператива «Червона Калина», 1937. 319 с. https://archive.org/details/sucho-id-00004892/00004892_01/page/26/mode/2up
 11. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII-XVIII ст. Київ : Музична Україна, 1978. 182 с.
 12. Горбенко С. Дитяче хорове виховання в Україні. Київ: ІЗМН, 1999. 250 с.
 13. Зеленецька І. Вправи-розспівки для розвитку музичного слуху дітей в процесі вокально-хорового виховання. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2015. 196 с.
 14. Колесса Ф. М. Шкільний співаник. Київ: Музична Україна, 1993. 224 с.
 15. Коломоєць О. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посіб. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с. URL: <https://dk.dp.ua/wp-content/uploads/2024/01/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%94%D1%86%D1%8C-%D0%9E.%D0%9C.-%D0%93%D0%9E%D0%A2%D0%9E%D0%92-%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80.-%D1%82%D0%B0-%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80.->

%D1%83%D0%BA%D1%80.-%D1%85%D0%BE%D1%80.-%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82.-
%E2%80%94%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F.pdf

16. Коломоець О. Хорознавство: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001. 167 с.
17. Леонтович М. Практичний курс навчання співу у середніх школах України. Київ : Музична Україна, 1989. 136 с.
18. Леонтович М. Хорові твори / упоряд., заг. ред., вступ. ст. та примітки В. Кузик. Київ : «Музична Україна». 2005. 376 с.
19. Основи хорового диригування : навчальний посібник / уклад. О. В. Прокулевич. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. 140 с.
20. Пісенна Шевченкіана : до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка : спів у супроводі ф-но та без супроводу / упоряд. О. М. Івасюк ; авт. перед м. С. В. Майданська. Чернівці : Букрек, 2013. 318 с.
21. Світайло С. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14757/1/S_Svitailo_NMP_IM.pdf
22. Софроній З.В., Чурікова-Кушнір О.Д, Зубчук А.І. Диригування: завдання та вправи для самостійної роботи студентів : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 108 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/13772>
23. Фільц Богдана. Світе тихий. Твори для дитячого хору. Тернопіль: СМП «АСТОН», 2000. 44 с.